

Osavuositarkaus 30.4.2020

KH 08.06.2020 § 149
284/02.02.01/2020

Valmistelija talousjohtaja

Talouden seuranta ja vuoden 2020 toteutumisen ennakointi

Kaupungin talousohjeistuksen mukaan talousarvion ja toiminnallisten tavoitteiden ja konsernitavoitteiden toteutumisesta raportoidaan valtuustolle, kaupunginhallitukselle ja lautakunnille vuosikolmanneksittain 30.4., 31.8. ja 31.12. vallinneen tilanteen mukaan. Osavuositarkaukset ovat kuukausiraportoinnin lisäksi keskeinen osa talousarvion toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden toteutumisen arviointia.

Valtuusto on vuoden 2020 talousarvion yhteydessä hyväksynyt vuoden 2020 arviointijärjestelmän kuvauksen. Huhtikuun osavuositarkaus laaditaan suppeahkona siten, että se sisältää taloudellisten tavoitteiden ja määrärahojen seurannan sekä oleelliset poikkeamat toiminnallisten tavoitteiden toteutumisessa. Elokuun lopun laaja osavuositarkaus sisältää myös toiminnallisten tavoitteiden ja tunnuslukujen toteutumisen. Oleellinen ja tärkeä osa huhtikuun osavuositarkausausta on järjestelmän laskeman laskennallisen arvion tarkistaminen toimialoilla koko vuoden ennusteeksi niillä tiedoilla, jotka ovat sillä hetkellä käytettävissä. Konserniraportointi on keskeinen osa osavuositarkauksia.

Huhtikuun lopussa toimintamenot olivat yhteensä 41,1 miljoonaa euroa eli 33,5 % määrärahoista. Vastaavasti toimintatuloja oli kertynyt 6,6 miljoonaa euroa eli 30,8 % määrärahoista. Toimintakate oli – 34,5 miljoonaa euroa eli 34 % määrärahoista. Toimintakatteessa oli kasvua 3,8 % edellisvuoden vastaavasta ajankohdasta.

Toimialojen ennusteista kootun koko vuoden ennusteen mukaan kaupungin toimintakate (= toimintamenot - toimintatulot) ylittäisi talousarvion tämän hetkisen ennusteen mukaan 0,9 miljoonalla eurolla. Kaupungin tulos on painumassa miinukselle ennusteen mukaan runsaalla 3 miljoonalla eurolla. Ennustamisen vaikeus on olemassa nyt erityisesti koronaviruspandemiaan ja sen seurauksiin ja kestoon liittyen. Ennuste sisältääkin tässä vaiheessa paljon epävarmuuksia.

Tuloksen heikentymiseen vaikuttaa eniten koronavirusepidemian vaikutuksista johtuva kuntien verotulojen rohmahtaminen, joka saattaa olla nyt ennustettua paljon suurempaakin, riippuen siitä, miten koronaviruspandemia etenee. Verotuloennuste perustuu kuntaliiton 20.5 päivittämään viimeisimpään kuntakohtaiseen verokehikkoon, jonka mukaan kaupungille verotuloja kertyisi 57,9

miljoonaa euroa, jossa on pudotusta edellisvuodesta -4,7 %. Kunnallisverojen ennustetaan putoavan - 3,6 % ja yhteisöverojen - 23,4 % edellisvuodesta. Kuntaliiton ennuste perustuu noin 7 % BKT:n putoamiselle.

Talousarviossa on verotuloja arvioitu kertyvän 62,2 miljoonaa euroa. Tämä ennuste merkitsee toteutuessaan noin 4,4 miljoonan euron vajausta verotuloissa kuluvana vuonna. Pudotus saattaa olla suurempikin liittyen loppuvuoden toteutumiseen. Verotulojen romahtaminen kuluvana vuonna vaikuttaa myös tulevien vuosien verotuloihin.

Ennustetta on selvitetty perusteellisemmin osavuosikatsauksen kohdassa Talouden seuranta ja vuoden 2020 toteutumisen ennakointi.

Maan hallitus päätti 2.6.2020 vuoden 2020 neljännessä lisätalousarvioesityksestä, joka sisältää kuntien ja sairaanhoitopiirien tukemisen kokonaisuuden yhteensä 1,4 miljardia euroa. Tätä kokonaisuutta ei ole pystytty osavuosikatsauksen ennusteessa huomioimaan.

Kaupungin lainamäärä huhtikuun lopussa oli 31,6 miljoonaa euroa eli noin 1.870 euroa/asukas. Kuluvan vuoden lainanotto ajoittuu kesään tai alkusyksyyn.

Kaupungin talouden tasapaino ja Pärjäävä Forssa-talouden tasapainottamisohjelma

Valtuusto hyväksyi marraskuussa 2018 Pärjäävä Forssa -talouden tasapainottamisohjelman vuosille 2019 – 2021, joka sisältyi v. 2019 talousarvioon. Talouden tasapainottamisohjelma sisältää tasapainottamistarpeen määrittelyn vuosille 2019 - 2021, tasapainottamistoimenpiteet vuosittain sekä henkilöstösuunnitelman.

Kaupungin talous pidetään tasapainossa, jotta kaupunkilaisten palvelut voidaan tulevaisuudessakin turvata. Suurimman haasteen muodostavat kaupungin ikärakenteen muutos ja väestön väheneminen ja sitä kautta tulevat muutospaineet palvelutoiminnalle ja palveluverkolle. Kaupungin verotulojen kehitys on ollut hidasta ja näköpiirissä ei ole suuria positiivisia muutoksia tulevillekaan vuosille. Päinvastoin koronapandemian vaikutus on romahduttamassa kuluvan vuoden verotulokertymän ja vaikuttaa myös negatiivisesti tuleviin vuosiin.

Pärjäävä Forssa -tasapainottamistoimenpiteiden vaikutus oli noin 1 miljoonaa euroa vuonna 2019 ja ohjelman mukaan 1,9 miljoonaa euroa vuonna 2020 sekä 2 miljoonaa euroa vuonna 2021. Näiden käyttötalouteen kohdistuvien toimenpiteiden avulla kaupungin talous oli tarkoitus pitää ylijäämäisenä.

Pärjäävä Forssa - ohjelman laatimisen jälkeen on käynyt ilmi, että tarvitaan lisää toiminnan ja talouden sopeuttamistoimia tuleville

vuosille. Suurimpana syynä tähän on sotepalvelujen voimakas kasvupaine liittyen väestön ikärakenteen muutokseen. Nyt tilannetta heikentää vielä oleellisesti koronavirusepidemian vaikutukset.

Kaupunginvaltuusto antoi 9.12.2019 kokouksessaan kaupunginhallitukselle tehtäväksi käynnistää ja organisoida vuosien 2021-2025 Pärjäävä Forssa -talouden tasapainottamisohjelman valmistelu.

Pärjäävä Forssa -ohjelman toteutumista ja korona-vaikutusten arviointia kaupungin talouteen seurataan aktiivisesti osana kaupungin talousraportointia.

Pärjäävä Forssa 2 ohjelman valmistelu etenee kesän aikana siten, että elo-syyskuun vaihteen valtuustoseminaarissa käydään läpi tasapainottamistarvetta, tasapainottamisen vaihtoehtoisia keinoja ja toimenpiteitä sekä painopisteitä ja linjauksia ohjeeksi vuoden 2021 talousarvion ja vuosien 2021-23 talousarvion laadinnalle.

Pärjäävä Forssa 2 talouden tasapainottamistyön etenemistä selostetaan kokouksessa.

Osavuositarkastus 30.4.2020 on erillisliitteenä.
(LJ)

Lisätiedot: talousjohtaja Leena Järvenpää, puh. 03 4141 5210,
leena.jarvenpaa(at)forssa.fi

Esittelijä	Kaupunginjohtaja
Päätösehdotus	Kaupunginhallitus merkitsee osavuositarkastuksen 30.4.2020 tiedoksi ja ehdottaa, että valtuusto merkitsee sen tiedoksi. Kaupunginhallitus käy lähetekeskustelun Pärjäävä Forssa 2 ohjelman valmistelusta ja organisoinnista.
Päätös	Kaupunginhallitus hyväksyi ehdotuksen.